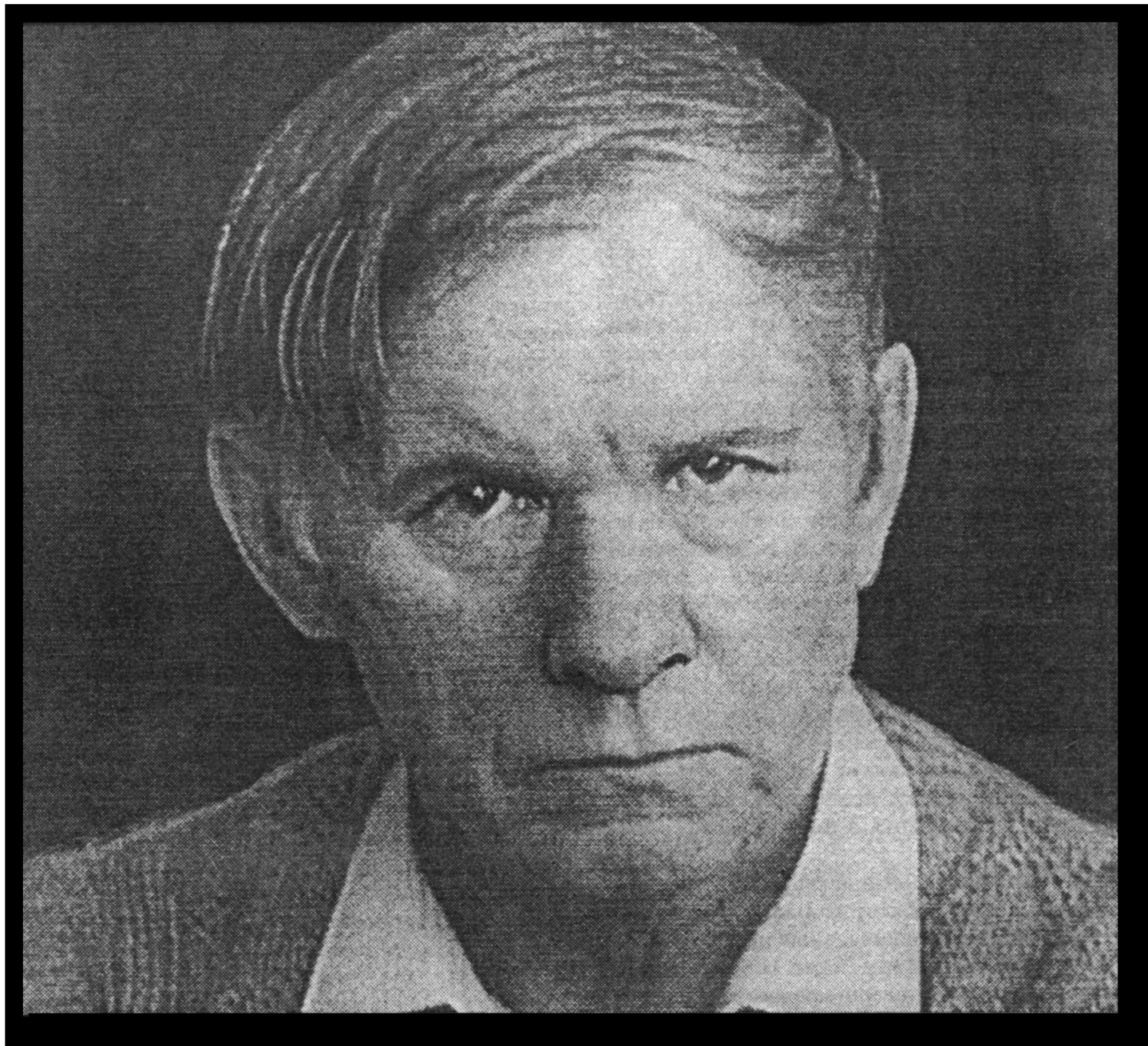

Беларускія Ведамасьці

ВАРШАВА, чэрвень-жнівень, 2003 г.

Васіль Быкаў.

ВАСІЛЬ БЫКАЎ НЕ ЖЫВЕ

Няма больш Васіля Быкава на Беларусі. **22-га чэрвеня** яго ня стала.

Сьмерць непазьбежная. Але людзям нялёгка з гэтым зьмірыцца. Цяжка зьмірыцца са сьмерцю Васіля Быкава. Такое ўражаньне, што памерла беларуская літаратура. Быкаў быў яе абліччам. Ён адлюстравіў і спраўдзіў у вобразах клясічных пастулаты нацыянальнай літаратуры: „лёсы чалавечыя — лёсы народныя”.

Для мяне вельмі балюча, што Быкаў памёр у цяжкім часе і не ў свабодзе, якую трэба яшчэ вярнуць. Крыўдна, што ён яе ня ўбачыў.

Але спакойнее душа, што адбылося гэта на Бацькаўшчыне. Толькі той, хто яе страціў, як Адам Міцкевіч ці Максім Багдановіч, толькі той можа зразумець, што нават памерці на Радзіме ёсьць шчасьце. Апошняе шчасьце беларуса. Тое, што ўжо ня стала Быкава, яшчэ цяжка ўсьвядоміць. У 80-90-я гады, у час актыўнага змаганьня за незалежнасьць і справядлівасьць, Васіль Уладзімеравіч быў для мяне тым найпершым чалавекам, на якога можна было абаперціся, калі акружала і кусала цябе воўчая зграя. Зь ягоным словам лічыліся ўсе.

Але з другой паловы 90-х гадоў зьявілася атмасфэра і людзі, для якіх нічога няма ў Беларусі сьвятога.

У гэтай атмасфэры было немагчыма дыхаць і жыць вялікаму пісьменьніку, бо ня кожны рашаўся яго бараніць.

Адзіноцтва на Бацькаўшчыне ён зьмяніў на адзіноцтва на Захадзе, дзе яшчэ горай, але ўжо ніхто ня мог яго зьневажаць.

І вось цяпер ён вярнуўся ў сьвятую нашу зямлю. Яна, як душа, як калыска, як вечная любоў. Хай жа будзе яна для яго спагаднай!

22 чэрвеня 2003 г., Нью-Ёрк

Зянон ПАЗЬНЯК

ВАСІЛЬ УЛАДЗІМЕРАВІЧ БЫКАЎ

(19.06.1924 — 22.6.2003)

Калі ўвосень 1988 года Беларусь перажывала адзін з кульмінацыйных момантаў сваёй шматвяковай гісторыі, тысячы, сотні тысячаў людзей шукалі шлях у жыцці. Утвараўся Беларускі Народны Фронт, беларусы пазбаўляліся ад страху і няпэўнасьці, народ злучаўся ў імкненьні да Праўды і Добра, Незалежнасьці і Свабоды сваёй Бацькаўшчыны — Беларусі. Пасьля двух стагоддзяў каленіяльнага рабства мы заявілі аб праве на самавызначэньне, на сваю культуру і мову, на годнае існаваньне ў сямі эўрапейскіх народаў. Гэта быў нялёгкі выбар. Беларусам супрацьстаяла дзікая расейска-камуністычная імперыя, упэўненая ў канчатковым зьнішчэньні ўсяго жывога і нацыянальнага на нашай зямлі. Але памыляліся ворагі Беларусі. З намі быў Васіль Быкаў! Палярная зорка на небе Беларусі — Васіль Быкаў святлом сваёй душы даваў упэўненасьць патрыётам Бацькаўшчыны. Ягоны голас, ягоныя словы прагучалі мужа і пранікнёна: „Сумленьне ва ўсім: у стаўленьні да народа, да гісторыі, да сучаснасьці і да будучыні”.

Адкуль была тая народная вера ў шчырасць і слухнасьць пазыцыі Пісьменьніка? Кнігі Василя Быкава вучылі нас чалавечнасьці і надавалі жыццядайнай моцы ў самыя цёмныя дзесяцігоддзі хлусьні і рэакцыі. Рамантычны ўздых канца 80-х, зь якога адраджалася наша незалежная дзяржава, быў падрыхтаваны творчасцю беларускага гэнія. Ягоныя творы былі духоўным апірышчам некалькіх пакаленьняў нашага народа. І калі настала пара выбару, ён быў на чале тых, хто абраў Беларусь і супрацьпаставіўся цёмным імперскім сілам. Ён быў паслядоўным да канца. Сваім аўтарытэтам і сваімі новымі творамі ён працягваў змаганьне за нашу агульную высакародную ідэю — Вольную Беларусь. Васіль Быкаў спазнаў разам з народам перасьлед і зьдэкі ад ворагаў Беларусі, але не зламаўся, не саступіў.

Васіль Быкаў не жыве... Але ён з намі — напісанае застаецца, застаецца ўдзячная народная памяць і веліч сапраўднага мастацтва.

**Сябры Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”
і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ**

25 чэрвеня 2003 г.

СЛОВА РАЗЬВІТАНЬНЯ

Дарагі Васіль Уладзімеравіч! Слова, якое тут прамаўляецца, гаворыцца з далечыні, з-за далёкага акіяна, адкуль не далятае голас. Але Вы можаце чуць мае словы ўдзячнасьці і павагі.

Вы стварылі вялікую літаратуру. Сваёй творчасцю Вы ўзьнялі высока наш беларускі гонар і пакінулі нам яго вышыню.

У Вашай асобе новае беларускае Адраджэньне мела праўдзівую апору. Вы зрабілі выбар для Беларусі, не азіраючыся на Маскву, не пакідаючы запасных шляхоў. Вы падтрымалі стварэньне Беларускага Народнага Фронту і сталі ў ягоных шэрагах, як Сьцяг. І мы разумелі мэту варожых атак.

Мы нячаста сустракаліся з Вамі нават у бурны час нашай нацыянальнай рэвалюцыі, калі вярнулі незалежнасьць. Але я бачыў і адчуваў спагадную прысутнасьць Вашай асобы ў маім лёсе, бо заўсёды на стромкай дарозе, над прорвай, над тваньню недзе побач, недзе тут — быў Быкаў, на слова якога можна было абперціся, як на рыцарскае кап’ё.

Дзякуй Вам, дарагі Васіль Уладзімеравіч!

Хай сьняцца Вам сьветлыя сны аб вольнай Беларусі, якой Вы не дачакаліся. Але яна вернецца, стане, будзе, жыцьме ня толькі ў снах.

Мы вернем яе ў сіле і сьветазарнасьці. Верым, так будзе і ня згіне ніводнае слова.

О, сьвятая Беларуская Зямля, прыймі свайго сына навечна!

25 чэрвеня 2003 г.,
Нью-Ёрк

Зянон ПАЗЬНЯК
Старшыня Беларускага Народнага Фронту
„Адраджэньне”

РАЗВАГІ НА СЬМЕРЦЬ ВАСІЛЯ БЫКАВА

22 чэрвеня на 80-м годзе жыцця памёр вялікі беларускі пісьменьнік і вялікі беларус Васіль Быкаў.

У беларускай і сусьветнай літаратуры творчасць Быкава — гэта цэлы накірунак, адкрыцьцё для сьвету. Быкаў вобразна выявіў і псіхалогічна, пастацку адностраваў лёсы беларусаў і лёс народа на вайне і ў часы бальшавіцкага ліхалецця. Быкаў узяў наш народ над усім сьветам, паказаў веліч ягонага духу, ягоную моц і адначасна абзначыў прычыны трагедыі ягонага нацыянальнага існаваньня. Быкаў у сваёй творчай паставе глядзеў на Беларусь (як трапна заўважыў доктар В. Кіпель) па абодва бакі фронту. Таму яго і называлі сумленьнем нацыі.

Быкаў трымаўся вельмі годна. Асабліва калі ў канцы 80-х пачалася наша нацыянальная рэвалюцыя і ён стаў у шэрагі адраджэнцаў. Гэта ўзьняло ягоны вобраз сярод беларусаў і зьбянтэжыла акупантаў ды няшчырых сяброў беларушчыны.

(Фота К. Хрышчэнавіча)

Разьвітаньне ў Саюзе пісьменьнікаў.

Бальшавікі і іхны „перадавы атрад” — КГБ — перасьледвалі Быкава, але не змаглі зьнішчыць. Ён, гэтак жа, як некалі Янка Купала, быў для іх не па зубах. Купалу, завабіўшы ў Маскву, яны потым забілі, а Быкава стварылі невыносныя, хамскія ўмовы на Бацькаўшчыне і вымусілі да эміграцыі.

З часу стварэньня Народнага Фронту ў нас быў супольны шлях. Але мы вельмі бератлі Быкава, ніколі не выстаўлялі яго ў палітэцы, каб не наразіць на зьнявагі нікчэмнасьцяў, на правакацыі агентуры, на фамільярнасьць дурняў. Гэта мы ўсё стараліся браць на сябе. Мы ніколі не забываліся, што Быкаў — вялікі пісьменьнік. Мы ніколі не забываліся пра ягоную павагу і аўтарытэт. Нам дастаткова было, што ён з намі.

І вось яго няма. Няма больш Быкава. На пахаваньне вялікага беларуса 25 чэрвеня прыйшлі тысячы, моц народу. Ягоную труну пакрылі *Беларускім Бел-Чырвона-Белым нацыянальным сьцягам*, яе неслі на руках над морам людзей.

І цяперака (калі пішацца гэта), праз тыздзень пасля сьмерці Быкава, ідуць і ідуць людзі няспына на Ўсходнія могілкі ў Менску, каб пакланіцца ягонай магіле.

Сьмерць Быкава вельмі яркая адлюстравала сітуацыю ў Беларусі. З аднаго боку — ўзрушаны народ, які прышоў правесці ў апошні шлях свайго вялікага пісьменьніка. З другога — кучка выжылай з розуму антыбеларускай улады, якая адмовілася прыняць удзел у пахаванні і развітанні з Быкавым, бо ненавідзела Беларускае нацыянальнае *Бел-Чырвона-Белы Сьцяг*, які тут быў паўсюдна з чорнымі стужкамі. „Улады” ў асобе міністра культуры і генералаў, убачыўшы беларускія нацыянальныя сьцягі, заявілі, што „яны” пакідаюць жалобнае развітаньне. Забралі нават свой афіцыйны катафалк, а Лукашэнка — свой няшчыры вянок. Праўда, назаўтра пасля пахаваньня гэты вянок з расейскім надпісам „Президент Республики Беларусь А.Лукашенко” зьявіўся ўжо на Ўсходніх могілках і каля яго выставілі варту.

Вось такая фантазмагорыя нядобрых і недалёкіх людзей. Сімтэматычна, што нікчэмныя паводзіны існуючай улады нікога не абуралі. Маўляў, што зь іх возьмеш, самы сябе прынізілі, паказалі сваю сутнасьць і ўзровень.

Цяпер усё стаіць перад вачыма: размовы з Быкавым, ягонае прысутнасьць, агульныя справы..., стварэньне Народнага Фронту ў 1988 годзе, клопат пра Курапаты, зьезды і соймы БНФ, сумесныя паездкі па Беларусі і нарэшце — эміграцыя.

Мы меркавалі з Сяргеем Навумчыкам (які быў найбліжэйшай асобай да сям’і Быкава на эміграцыі), што я прыеду ў Прагу ў сярэдзіне сакавіка (яшчэ перад апэрацыяй Быкава). Не атрымалася. Зацягнулі зь візай. Потым заплянаваньня паездкі ў Вільню, у Нью-Ёрк.

Апошні раз мы размаўлялі з Быкавым па тэлефоне вечарам у чацьвер 5-га чэрвеня перад палажэньнем яго ў Бараўлянскі шпіталь. Голас ягоны быў вельмі сумны, казаў, што апэрацыя ў Празе не дапамагла, робіцца горай.

Толькі калі я паклаў слухаўку, я зразумеў, што Быкаў прыехаў у Менск назаўсёды, ведаючы пра гэта сам.

За тыдзень да сьмерці яму стала лепш, і мы з сябрамі радаваліся паляпшэньню, мелі спадзяваньні.

Беларусы ў Амэрыцы балесна ўспрынялі жалобную вестку. 29-га чэрвеня ў царкве Сьвятога Жыровіцкага Іконы Божае Маці ў Гайленд-Парку адбылася памінальная служба, паніхіда за супакой душы Васіля Быкава. Айцец Вячаслаў Логін сказаў казань перад людзьмі, расказаў пра творчую веліч, жыцьцёвы шлях і пахаваньне вялікага пісьменьніка.

30 чэрвеня 2003 г., Нью-Ёрк

Зянон ПАЗЬНЯК

ДАБРЫНЯ ВЯЛКІХ І НЯНАВІСЬЦЬ ШЭРЫХ

Сярод разумных і дурань разумны. Але нікчэмная асоба найлепш відаць на фоне вялікіх асобаў. Таму нікчэмнасьць, як правіла, ненавідзіць лепшых.

Самая бязьлітасная нянавісьць, гэта ёсьць нянавісьць шэрых людзей, бо яна ірацыянальная і толькі шукае лягічнага апраўданьня. Гэта нянавісьць натоўпу, што забіваў каменямі прарокаў і нянавісьць Сальеры, што падліваў атруту генію (няхай сабе і выдумка — сюжэт, ды ў ім намёк).

23 чэрвеня я прачытаў у Сеціве вытрымкі са „спачуваньня” вышэйшай службовай асобы ў Беларусі ў сувязі са сьмерцю Васіля Быкава. Спачуваньне напісана на расейскай мове, дзе сказана, што „Васілій” Быкаў „выдатны” пісьменьнік, што „Васілій” Быкаў „не шукаў пракладзеных шляхоў” і што памяць пра „Васілія” Быкава „захавасца” і г.д.

Такім чынам, „Васілій”. „А тут ня здэск, — адкажуць вам з гатоўнасьцю, — гэта пераклад на „удобный язык”. Але наша мова і імя Быкава не дазваляюць такіх маніпуляцыяў. Каму гэта можа быць незразумела? Нават у Маскве такое ня робяць, хоць там усе пішучы на „удобном языке”.

Мне чамусьці ўспомніўся пэрсанаж адной з п’есаў Бэрнарда Шоў пра

норавы XX-га стагоддзя, сноб-інтэлектуал, пісак і балбатун. Ягонае шэрасьць і прэтэнзіі не пераварвалі Арыстоцеля. Ён адчуваў сябе вялікім і грэбаваў нават імям Арыстоцеля; інакш не называў вялікага філосафа, як „Стагірыт” (па назве горада, адкуль паходзіў Арыстоцель). Гэтакім чынам шэрасьць і дурнота хоча прынізіць аўтарытэт.

Шэрасьць прымітыўная. Стараючыся прынізіць лепшых, яна імкнецца ўзвысіць сябе і пачынае маніпуляваць імям вялікага (то „забываецца” ягонае прозьвішча, то перакручвае імя, то ня той націск, то ўдае няведаньне, як завуць і г.д.). Шэрасьць у гэты момант жыве ілюзіяй, быццам сьвет мераецца па ёй (маўляў, калі яна ня ведае, хто такі Арыстоцель, то які там яшчэ Арыстоцель). Шэрасьць

Развітаньне з Быкавым.

спадзяецца, што па-хамску перакруціўшы імя вялікага чалавека, яна зьнішчае ягоную вялікасьць і думае, што людзі будуць ёрнічаць разам з шэрасьцю.

Менавіта ў такіх ілюзіях быў пабудаваны звыклы зьянаважлівы выступ супраць Быкава вышэйшай службовай асобы Рэспублікі Беларусь на расейскім тэлебачанні НТВ 20-га ліпеня.

„Быков Василий, который вообще не приемлет тенденции на сближение с Россией...” і г.д. — вось тыповы ўзор гэтага маналёгу. Стэль міліцэйскага пракалоу.

„А спыталі б, — падказвае пытаньне журналісту вышэйшай службовай асоба, — ты (г.зн. ён) вучыўся ў школе па падручніках і творах Быкава, чаму ў цябе зь ім ня склаліся адносіны?”

Тут ужо ўспамінаецца Мікалай Гоголь, ягоны Хлестакоў („... с Пушкиным на дружеской ноге” і г.д.) Сапраўды, маўляў, я — велічэзны, ён — „выдатны”, а адносіны ў мяне „зь ім ня склаліся”. Прапануецца размова пра двух вялікіх (хоць вялікі толькі адзін). Гэта ўзор ня толькі прымітыўнага ўяўленьня пра дачыненні, але і прыклад таго, як шэрасьць прыладжваецца да знакамітасьці і хоча зраўняцца.

Неадукаванасьць кіруючай асобы ў Беларусі агульнавядомая (чаго вартае, скажам, будаўніцтва Пэмпэтуум Мобіле), таму ніхто ўжо не здзіўляецца, што ў дзяцінстве (як кажа гэтая асоба) яна зачыталася „вершамі” Васіля Быкава.

Не спыняйцеся сьмяяцца. Тут ня проста. Трэба ведаць псіхалёгію гэтага „чытача”, вырабленую на ўзорах гэбоўскіх уяўленьняў. Гэта той жа мэтад перакручваньня імя, ёрніцтва, сьведамае ўдаваньне няведаньня, хто такі Арыстоцель, апусканьне размовы ўніз, на прымітыўны ўзровень, адкіданьне арэола пашаны. Маўляў, мы ведаем, што народны „пісцель”, толькі што ён там пісаў: ці вершы, ці прозу, да вороды бы „стихи”. Не пісаў? Што вы гаварыце? А я думал, он паэт. І гэтак далей. Гумар лейтэнантаў.

Сапраўдная матывацыя таго, што часам робіць і кажа кіраўнік выканаўчай улады і адэкватнае разуменьне ягоных учынкаў ведамае толькі вузкім спэцыялістам і тым, хто яго назірае даўно.

Аднак самай фнаманальнай рысай гэтага дыягназу паводзінаў ёсць ня хамства, ня ёрніцтва, не нахабства расперазанага халопства, а хлусьня, вялікая ілжа, стыхійная, як папоп; яна выявляецца штодзённа, упэўнена і пераканана, у якую ён сам апантана верыць. (І чым больш хлусіць, тым больш верыць.)

І тыя, хто слухаюць яго першы раз, другі, трэці (а некаторыя і тысячы разоў), ня могуць не ўспрымаць, настолькі даверліва, упэўнена, з дрэжыкамі ў голасе і бляскам у вачах ён ілжэ. Ілжэ, нібы спавядаецца, нібы адчыняе душу, хлусьню гаворыць, як малітву, як на духу, выціскае сьлязу.

Гэта не гульня, не мастацтва, не фальш — гэта праўдзівае выяўленьне натуры. (Як па маіх жыцьцёвых назіраньнях — паранойнае выяўленьне псіхалёгіі нэўрастэніка.)

Я працую тут сьвежую, толькі што сказаную „прамову веры”.

„Саша (гэта да вядучага НТВ Аляксандра Герасімава), я не хачу наладжваць якуюсьці піраўскую кампанію і піар на сьмерці гэтага чалавека. Я дастаткова зрабіў для **Васілія** Уладзімеравіча Быкава да сьмерці. Дастаткова зрабіў — пра гэта нідзе не гаварыў. Я зрабіў яму ўсё жывому, аб чым ён і сям’я мяне прасілі. І, паверце, я спрабаваў зрабіць і выратаваць гэтага чалавека пасля доўгіх гадоў лячэньня за межамі нашай краіны ў самых слаўных лекараў. Вось калі б ён тады звярнуўся да нашых лекараў, **Васілія** Быкаў доўга б яшчэ жыў. Але, на жаль, яго ўжо прывезлі з Чэхіі, зь Нямеччыны, дзе ён яшчэ? — у Фінляндыі лячыўся, прывезлі ўжо безнадзейным чалавекам. У гэтай сітуацыі я ўсё рабіў.”

(Фота: Сцяпа)

Перад магілай Быкава.

Калі прааналізаваць гэты сыпч, то можна заўважыць ягоную прадуманасьць. Хоць акрэсьлена была толькі мэта, астатняе — нібыта спантаны палёт „праўдзівай душы”, горкае „адкрыцьцё” набалелага. Але ўсё, што тут сказана пра быццам бы звароты Быкава і пра быццам бы клопаты галоўнай службовай асобы ёсць няпраўда, выдумка, хлусьня.

У тэлефонных размовах з Васілём Быкавым на эміграцыі, у ліставаньні, пры сустрэчы ў Празе ў 2000 годзе у нас ніколі не заходзіла размова пра вышэйшую службовую асобу. У мяне складвалася ўражаньне, што для Быкава яна проста не існавала, бо зь ёй было ўсё зразумела. У Быкава іншым занята была галава. Ён, здаецца, увогуле ніколі ня бачыў гэтую асобу ў жывым пляне (акрамя як па тэлебачаньні), ніколі зь ёй не гаварыў ніякім спосабам і не пісаў.

У „прамове веры” (іранічны сэкс) вышэйшая службовая асоба робіць выгляд, што прыўзнімае нібыта заслону „праўды”. Але ўсё гэта прадумана, каб прывабна паказаць сябе.

Тым часам да апошняга прыезду ў Менск Васілю Быкаву (не бяз ведама вышэйшай службовай асобы) зрабілі неверагодную подласць. Нізасць гэтага ўчынку шакуе. Хвораму Быкаву прыйшлося гэтую нізасць пераадоляваць ды перажываць і з-за яе застацца ў Менску. Ён плянаваў вярнуцца ў Прагу. Там сябры чэхі і беларусы выстараліся яму рэдкае лякарства (20 тысячаў даляраў адна таблетка). Чалавека, нават сьмяртэльна хворага на рак, яно магло пратрымаць у жыцьці яшчэ год, альбо два.

Але Быкаў ня змог выехаць. Нізасць яго даканала. „Гэта чалавек, які не

прымае тую палітыку, якую сёньня Лукашэнка праводзіць у Беларусі”, — кажа на НТВ пра Быкава вышэйшая службовая ўлада, называючы сябе ў трэцім асобе.

Стала вядома, што за тыдзень да сьмерці Быкава сярод бюракратыі ўлады знайшоўся індывідуум, які пахваліўся: у тым, маўляў, што Быкаў затрымаўся ў Менску, — гэта ягоная, чыноўніка, заслуга.

Васіля Быкава ўскосна зьнішчыў рэжым вышэйшай службовай асобы. Я не падаю тут канкрэтнасьцяў, не раскрываю сутнасьць нізасці, якую зрабілі Быкаву, бо паабяцаў пра гэта пакуль маўчаць. Праўду скажуць тыя, хто яе добра ведае. Яна ўжо прасочваецца, але ня выяўлена поўнасьцю да гэтага часу, з-за выпадковага зьбегу абставінаў. А можа і з наканаваўня вышэйшай Нябеснай Сілы. Хто ведае.

Нельга дараваць зьдзеку над Быкавым — пісьменьнікам і чалавекам. Васіль Быкаў як асоба — гэта вобраз беларуса. Угадайма ягоную постаць, успомнім жыцьцёвы шлях, утледзімся ў яго аблічча.

Зянон ПАЗЬНЯК

21 ліпеня 2003 г. Нью-Ёрк

ТАЛАКА-ВАНДАЛІЗМ-ТАЛАКА

26 ліпеня больш за 40 фронтаўцаў Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ працавалі ў Курапатах. Усталявалі 44 крыжы на магілах ахвяраў расейска-бальшавіцкага тэрору.

Раніцай 29 ліпеня сябры Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ прыйшлі ў Курапаты і ўбачылі наступствы яшчэ аднаго акту вандалізма. Уначы былі вырваны пастаўленыя падчас апошняй талакі 24 крыжы. Злачынцы ськінулі крыжы ў лесе.

2 жніўня сябры Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ прыйшлі ў Курапаты на штосуботнюю талаку, аднавілі вырваныя і параскіданыя вандаламі 24 крыжы.

В. БУЙВАЛ

З БОГАМ У ДУШЫ І БЕЛАРУСЯЙ У СЭРЦЫ

9 чэрвеня 2002 г. я са сваімі сябрамі езьдзіў ў *вёску Калодная Столінскага раёну* да помніка паўстанцам *Кастуся Каліноўскага* 1863 г. На месцы бою стаіць невялікая стэла з надпісам — „1863”. Сам помнік агароджаны ланцугамі.

Мы з сябрамі ўсклалі вянок з надпісам „*Слава героям! Жыве Беларусь!*”. Да нас падыйшла мясцовая жыхарка *Зінаіда Іванавна* — так яна назвалася. Было відаць, што для яе гэтае месца вельмі дарагое. Яна расказала нам, што тут у 1863 г. мясьціўся атрад *Яна Ванькевіча* і *Рамуальда Траўзута*, што яны далі бой расейцам пад Століным і невялікім атрадам разбілі расейскае войска. Але сілы былі няроўныя, і акупанты пачалі сьцягваць вакол паўстанцаў шчыльнае кола.

11 чэрвеня 1863 года Ян Ванькевіч прыняў рашэньне даць бой і прарвацца скрозь акружэньне малымі групамі. У гэтым баі загінула шмат беларусаў, але шмат хто і ацалеў.

Я даведаўся, што і мае продкі прымалі ўдзел у гэтым баі. Мой прадзед *Антон Фадзевіч Вабічэвіч* ацалеў і вырваўся з акружэньня, а ягоны бацька (мой прапрадзед) *Фадзей Вабічэвіч* загінуў. Прапрадзед Фадзей і прадзед Антон Фадзевіч былі заможнымі шляхцічамі, родам з *Плотніцы*. Антон Фадзевіч вымушаны быў усё кінуць у Плотніцы, бо расейцы яго альбо забілі б, альбо саслалі б у Сібір на катаргу. Ён уцёк у *вёску Дубай*, да сваяка. Тут ён ажаніўся з дачкой самага багатага ў вёсцы селяніна (на іх казалі *Юрчукі*) і пайшоў да іх у прымы. Меў траіх дзяцей, але жонка памерла пры родах. Праз некаторы час Антон Фадзевіч узяў замуж *Кацярыну Астроўскую* (на іх казалі *Лемешы*) са сваёй роднай вёскі Плотніца. Разам ад першай і другой жонкі дзяцей было 22. Але ў тыя часы лекараў не было, таму шмат дзяцей паўмірала.

Антон Фадзевіч быў самым заможным і паважаным чалавекам у Дубаі,

меў шмат зямлі, млын, кузьню. За тое, што ён любіў дакладнасьць і папрабаваў ад усіх парадку і справядлівасці, на яго ў вёсцы казалі „дзяркач“. Калі ён памёр, яго пахавалі ў вёсцы каля царквы, у самай галаве царквы. І да гэтага часу сьвятар, калі робіць хросны ход вакол царквы, найперш акрапляе магілу майго прадзёда Антона Фадзевіча Вабішчэвіча.

Саветы не даравалі майму прадзеду, што быў заможным і добрым гаспадаром, і таму пасля 2-й Сусьветнай вайны расейцы амаль знішчылі Дзержачоў у Дубаі. Забілі майго дзёда **Адама Антонавіча Вабішчэвіча** (сына Антона Фадзевіча), а ягоных дзяцей — саслалі ў ГУЛАГ. У пустой хаце засталіся непаўнагавовыя сьраты загінулага на фронце зяця і старэнькая **баба Гандзя**. Выжылі яны цудам, бо уся іхная маёмасьць была канфіскаваная, а ўсе ў вёсцы ставіліся да іх, як да ворагаў народа.

Мы з сябрамі ўважліва слухалі Зінаіду Іванаўну. Яна распавяла, што яшчэ пры саветах крыж стаяў. (За польскімі часамі яго называлі „Крыж Траўгута“.) Але потым рабілі дарогу, і Крыж зьнеслі.

Напачатку 80-х гадоў мінулага стагоддзя дырэктар мясцовай школы **Міхаіл Міхаілавіч Карсека** і брат Зінаіды Іванаўны **Леанід Іванавіч Сазановіч** паставілі на тым месцы стэлу, але ім не дазволілі нічога іншага напісаць, акрамя „1863“. Акрамя таго быў вялікі скандал, дырэктара школы ледзь не зьнялі з працы, але жыхары вёскі заступіліся за яго.

У 90-х гадах (за часы незалежнасьці Беларусі) гэтую стэлу даглядалі дзьве ўнучкі Зінаіды Іванаўны. Прыехалі з КГБ і сказалі дзяўчынкам, што калі яны хочуць паступіць куды-небудзь вучыцца, то да помніка хай не падыходзяць. Пасля сканчэння школы дзяўчаты зьехалі вучыцца ў інстытут у Маскву.

Мы падзякавалі Зінаіду Іванаўну за яе расповяд, прасьпявалі *гімн „Магутны Божа“* і зьехалі з Калоднага.

У сьнежні 2002 г. мы з маім сябрам **Ігарам Саракавіком** былі засуджаныя рэжымам на 10 сутак зьнявольнення за арганізацыю пікета ў падтрымку незалежнасьці Чачэніі. Сядзячы ў халоднай камэры, я падзяліўся з сябрам сваёй мараю паставіць крыж у Калодным. Там мы і дамовіліся, што ўсталюем яго разам. Але напачатку вырашылі паставіць крыж на магіле **Рамана Скірмунта**, якая знаходзіцца ў *вёсцы Парэчча Пінскага раёну*, дзе быў маёнтка Скірмунтаў.

25 Сакавіка, на Дзень Незалежнасьці, мы паставілі там трохмэтровы шасціканцовы дубовы крыж. Крыж асьвяціў айцец Генрых. Потым у *вёсцы Асавая* айцец Генрых рабіў літургію ў гонар Дня Незалежнасьці. Да гэтага часу гучаць у душы ягоныя словы із прапаведзі; „... ня толькі абвяшчэньне, але і стварэньне Беларускай Народнай Рэспублікі!“

Ля крыжа .

Адразу пасля сьвята мы пачалі працу па падрыхтоўцы да ўзьяздзеньня галоўнага крыжа. Мы вырашылі: крыж павінен быць магутны, 10-мэтровы. Патрэбна было жалеза, а дзе яго ўзяць? І канешне ж, патрэбны былі грошы.

У гэты час у Пінск прыехалі швэды. Яны рабілі вечары паэзіі, на якіх павінны былі спаборнічаць маладыя паэты. Пераможца мусіў паехаць у Швэцыю. (Швэды, як і гнілая лібэральная дэмакратыя, лічаць, што падобнымі конкурсамі і „прызамі“ спрыяюць разьвіцьцю дэмакратыі і лепшаму жыцьцю

(Фота Я. Шагохіна)

Крыж у памяць паўстанцаў 1863 года.

ў Беларусі. На „заходнія“ мерапрыемствы шмат хто прыходзіць у асноўным, каб задарма паесці.)

Паслухаць маладых паэтаў я пайшоў, але ад дармавых бутэрбродаў адмовіўся адразу, пабачыўшы, як на іх накінуліся маладыя (і ня толькі маладыя) паэты. Я спрабаваў паразмаўляць пра крыж, пра дапамогу на яго пабудову з Марыяй Сьдэрбэрг і іншымі швэдамі, але ўбачыў, што для іх наш крыж, усяроўна, што мэтро ў Токію (швэды ў ім усяроўна ня езьдзяць). Так я і зышоў ні з чым.

Дзіўная рэч, але я адчуў палёгку. „Хай будзе цяжэй, — думалася мне, — але гэта будзе наш Крыж, збудаваны на ўласныя грошы, а не на чые-небудзь.“

Пачалася праца. Трэба сказаць, што Божая дапамога адчувалася паўсюдна, як быццам сам Бог стаяў за маімі плячамі. Неўзабаве мне патэлефанавалі з Варшавы і паведамілі, што ў Ломжы можна набыць фігурку Ісуса Хрыста памерам 1 мэтар 20 сантымэтраў на наш крыж. Я атрымаў тэлефон мясцовага сьвятара, да якога трэба было звярнуцца, бо ў Беларусі выяву Хрыста такіх памераў знайсці, на жаль, немагчыма. Я патэлефанаваў у Ломжу. Мне адказалі, што фігурка каштуе прыкладна каля ста даляраў. З выдаткамі на дарогу выходзіла больш 140 даляраў. Грошай не хапала, было сабрана толькі 60 даляраў. Але я паехаў. Усю дарогу я маліўся і прасіў Бога, каб ён мне дапамог. Прыехаўшы, я нават не паспеў ні аб чым папрасіць, як мне сказалі, што для нас зробіць абніжку і прададуць за 60 даляраў. Вось як бывае — Божая дапамога.

Я прывёз фігурку ў Пінск. Выява Хрыста падштурхнула нас з новымі сіламі ўзяцца за наш крыж. Вельмі цяжка, няпроста, але мы знайшлі жалеза на крыж. Пайшло больш за 70 мэтраў жалезнага профіля, шмат спатрэбілася электродаў, каб зварыць чатыры профілі ў адзін. Вялікі дзякуй **Валянціну Семянюку з горада Якаў-Палескі**, які зрабіў гэтую цяжкую працу. У яго проста залатыя рукі.

Але, як кажуць, не драмаў і д’ябал. Засталося вытачыць праменьчыкі на крыж. Стальны разец абламаўся на бронзе. Валянцін са сваім сябрам ужо дарабілі напільнікам.

Нарэшце крыж быў зроблены. Мы з сябрамі вырашылі ўсталюваць яго перад сьвяткам абвяшчэньня Дэкларацыі пра Незалежнасьць, 26-га ліпеня 2003 г. Ставілі мы наш крыж у Калодным увесь дзень. З першага разу падняць крыж мы ня здолелі. Удалося толькі з другога разу. Дзякуй **Міколу Калесніковічу**. Ён усё разьлічыў, як ставіць такі вялікі крыж. Мы залілі больш куба бэтону ў фундамент крыжа і скончылі працу ўвечары, калі ўжо пачынала

цямянец. Трэба было бачыць маіх сяброў у той дзень, пакусаных да крыві камарамі і змучаных цяжкай працай, але ўсцешаных.

23 жніўня айцец Генрых асьвяціў Крыж, а айцец Яўген справіў каля Крыжа Боскую літургію па загінулых у паўстанні.

* * *

Праца па падрыхтоўцы і ўзьяздзеньні крыжа вялася моўчкі, бяз лішняй гаворкі — сур'ёзную працу трэба весці сур'ёзна. На ўсталяваньні крыжа ўсяго нас працвала восем чалавек, але шмат хто дапамагаў і грашмыма, і піншаму. Многіх зь іх я не называю адмыслова.

Мы жывём пад антыбеларускім акупацыйным рэжымам, таму наш вораг не павінен ведаць усіх. Тое паўстаньне, якое пачаў Кастусь Каліноўскі, яшчэ ня скончана, і рана яшчэ пісаць на мэмарыяльных дошках „Слава героям!”. Мы змагаемся, і мы — пераможам! І Бог нам у гэтым дапамагае.

Мы заўсёды памятаем словы-наказ Кастуся: „*Толькі тады зажывеці, беларусе, калі над табой ужо мяскала ня будзе!*”

Лявон ВАБШЧЭВІЧ

БАРАЦЬБА З РЭЖЫМАМ ПРАЎНЫМІ МЭТАДАМІ

(Мэмарандум)

22 траўня гэтага году шэсьць грамадзянаў Беларусі (*Сяргей Панкоў, Кастусь Каішэль, Генадзь Пляшко, Алег Радзюк, Аляксей Чахольскі, Уладзімер Юхо*), якія належаць да Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ, падалі іскавыя заявы ў Вярхоўны Суд Беларусі аб парушэньні іхных чалавечых грамадзянскіх і канстытуцыйных правоў у выніку незаконнага падпісаньня А. Лукашэнкам 8 сьнежня 1999 года Дагавора аб стварэньні саюзнай дзяржавы з Расеяй.

Гэтым дагаворам груба парушаныя фундаментальныя артыкулы Канстытуцыі і чалавечыя правы грамадзянаў.

Адказчыкамі па ісках грамадзянаў выступаюць А. Лукашэнка, які няпраўна займае пасаду прэзыдэнта Беларусі, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу і Савет Рэспублікі, якія рагіфікавалі незаконную дамову.

Ісцы патрабуюць прызнаць, што міжнародны дагавор аб стварэньні саюзнай дзяржавы (незаконна падпісаны 8.12.1999 г.) карэнным чынам зьмяняе ў горшы бок умовы жыцьця ісцоў, уціскае і парушае іхныя чалавечыя і канстытуцыйныя правы, пагражае здароўю дзяцей.

Ісцы патрабуюць прызнаць міжнародны дагавор аб стварэньні саюзнай дзяржавы (8.12.1999) несапраўдным, паколькі ён супярэчыць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, прыняты з парушэньнямі арт. 7, 8 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і арт. 3 і 16 Закона Рэспублікі Беларусь „Аб прэзыдэнце Рэспублікі Беларусь”.

Ісцы патрабуюць ад Вярхоўнага Суду ўстанавіць парушэньні і зьвярнуцца ў Канстытуцыйны Суд Рэспублікі Беларусь з хадайніцтвам прызнаць, што арт. 1 міжнароднага дагавора аб стварэньні саюзнай дзяржавы (8.12.1999) па сваёй сутнасьці не адпавядае палажэньням артыкула 1 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

Згодна закону ісцы маюць права зьвяртацца па пытаннях парушэньня правоў чалавека, якія ўзьніклі ў выніку парушэньня Канстытуцыі краіны, у Вярхоўны Суд, бо толькі Вярхоўны Суд, разгледзеўшы іскі, мае права зьвярнуцца ў Канстытуцыйны Суд.

Аднак Вярхоўны Суд груба парушыў закон і накіраваў іск ў суд ніжэйшай інстанцыі (які ня мае паўнамоцтваў) з рэзалюцыяй: „для прыняцьця рашэньня аб узбуджэньні справы”.

Суд ніжэйшай інстанцыі (у дадзеным выпадку суд Ленінскага раёна г. Менска) адмовіўся ўзбуджаць справу. Тое ж праштампавалі ўсе іншыя судовыя інстанцыі на касацыйныя скаргі ісцоў.

На паўторны зварот у Вярхоўны Суд быў дадзены цалкам не абгрунтаваныя казнам і неадэкватны адказ.

Такім чынам Вярхоўны Суд парушыў закон, адмовіў грамадзянам ва ўзбуджэньні судовай справы па абароне сваіх чалавечых правоў.

Канстытуцыйны Суд таксама адмовіўся ініцыяваць узбуджэньне судовай справы па просьбу ісцоў.

У выніку такой пазыцыі судоў грамадзяне зьвярнуліся з заявамі ў Парлямэнцкую асамблею АБСЭ і ў Камісію па правах чалавека ААН, дзе паставілі пытаньне аб ісках.

Рэжым Лукашэнка прасякнуты зверху да нізу спэцслужбамі чужой краіны, не абгрунтаваны на законах і праве. Этнацыд супраць беларусаў, ламаньне іхных чалавечых правоў, агрэсіўнае бяспраўе і незаконьне ёсьць асноўная рыса рэжыму. Барацьба праз суды пачата, каб прымусіць афіцыйныя структуры зьвярнуцца да законных шляхоў, каб весці зь імі размову на праўным узроўні.

Для падмацаваньня справядлівай пазыцыі створана ініцыятыўная група, якая зьбірае подпісы людзей аб далучэньні да заявы ісцоў у якасьці трэціх асобаў. Ужо (на 1 жніўня) далучылася паўтары тысячы чалавек.

Зварот у суд выкліканы рэальнай пагрозай чарговага незаконнага рэфэрэндуму аб прыняцьці так званнага „канстытуцыйнага акту”, які адчыніў бы шлях да анэксіі нашай краіны Расеяй.

Незаконны рэфэрэндум па задуме арганізатараў пакліканы „легалізаваць” незаконны дагавор, шляхам зьменаў у Канстытуцыі. Гэта ёсьць форма палітычнай агрэсіі, падрыхтоўка інкарпарацыі Беларусі.

Мы інфармуем беларусаў ва ўсім сьвеце і міжнародную супольнасьць і спадзяёмся на салідарнасьць у нашым змаганьні за справядлівасьць, свабоду і гарантыі незалежнасьці Беларусі.

1 жніўня 2003 г.

Зянон ПАЗЬНЯК

Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”

ПАВЕДАМЛЕНЬНЕ ДЛЯ ДРУКУ

1. Менскі гарадзкі суд (услед за Вярхоўным судом і судом Ленінскага раёна г.Менска) незаконна адмаўляе грамадзянам ва ўзбуджэньні грамадзянскай справы па абароне іхных правоў, парушаных незаконным дагаворам аб стварэньні саюзнай дзяржавы, які А. Лукашэнка падпісаў 8 сьнежня 1999 г.

Калегія Менскага гарадзкога суда пры старшынстве суддзі **Дулуб** 10 ліпеня 2003 г. і Калегія гэтага суда пры старшынстве суддзі **Глухоўскай** 17 і 21 ліпеня 2003 г. разгледзелі касацыйныя скаргі сяброў Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ *Сяргея Панкова, Генадзя Пляшко, Алега Радзюка, Аляксей Чахольскага і Уладзімера Юхо*. Калегіі гарадзкога суда праштампавалі адмоўнае рашэньне. У парушэньне норм Грамадзянскага кодэксу і Грамадзянскага працэсуальнага кодэксу яны пацьвердзілі вызначэньне суда Ленінскага раёна аб непадведмаснасьці судом справы парушэньня А. Лукашэнкам і ворганамі ўлады правоў і свабод грамадзянаў. Суды стаяць у глухой абароне А. Лукашэнка і органаў яго рэжыма. Яны ня ёсьць самастойныя, яны залежныя ад А. Лукашэнка і рэжыму.

2. У падтрымку судовых іскаў сяброў Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ у абарону канстытуцыйных правоў грамадзянаў краіны створана ініцыятыўная група і разгорнута праца па зборы подпісаў пад калектыўнай заявай у Вярхоўны суд. Гэтая ініцыятыва мае агульнаграмадзянскі характар і накіравана на адстойваньне незалежнасьці і суверэнітэту Беларусі. Ініцыятары зьвярнуліся да грамадзянаў Беларусі з заклікам байкатаваць незаконны рэфэрэндум, які рыхтуе А. Лукашэнка і Масква. Гэты „рэферэндум” ёсьць імкненьне зацьвердзіць незаконную змову аб стварэньні незаконнай саюзнай дзяржавы. Зварот прыкладаецца.

3. Паколькі суды ў нашай краіне адмаўляюць грамадзянам ў абароне іхных правоў, ініцыятары падалі пэтыцыі ў Камісію па правах чалавека Арганізацыі Аб'яднаных Нацыяў і АБСЭ. Пэтыцыі накіраваныя па электроннай пошце. 16 ліпеня пэтыцыя ў АБСЭ перададзена афіцыйна намесьніку кіраўніка офіса АБСЭ ў Менску.

24 ліпеня 2003 г.

*Прэс-служба Кансэрватыўна-Хрысьціянскай
Партыі — БНФ*

ЗАЯВА ІСТЦОЎ

(Бюро АБСЭ на дэмакратычных інстытутах і правах чалавека

Al. Ujazdowskie, 19, 00-557 Warsaw, Poland)

Лічым непраўільным, што эўрапейская супольнасць дзяржаваў спакойна назірае за тым, як паслядоўна агрэсіўная Расея паглынае Беларусь, парушаючы нашу Канстытуцыю і нормы міжнароднага права, зацверджаныя Статутам Арганізацыі Аб'яднаных Нацыяў і шэрагам Дэкларацыяў, у тым ліку:

- „Дэкларацыя аб недапушчальнасці ўмяшальніцтва ва ўнутраныя справы дзяржаваў, аб ахове іх незалежнасці і сувэрэнітэту”, прынятай 22 снежня 1965 года, A/RES 2131 (XX);
- „Дэкларацыя аб прынцыпах міжнароднага права, якія тычацца сяброўскіх адносінаў і супрацоўніцтва паміж дзяржавамі ў адпаведнасці са Статутам Арганізацыі Аб'яднаных Нацыяў”, прынятай 24 кастрычніка 1970 года, A/RES 2625 (XXV);
- „Дэкларацыя аб умацаванні міжнароднай бяспекі”, прынятай 16 снежня 1970 года, A/RES 2734 (XXV);
- „Дэкларацыя аб недапушчальнасці інтэрвенцыі і ўмяшальніцтва ва ўнутраныя справы дзяржаваў”, прынятай 9 снежня 1981 года, A/RES 36/103;
- „Манільскай дэкларацыя аб мірным вырашэнні міжнародных спрэчак”, прынятай 15 лістапада 1982 года, A/RES 37/10;
- „Дэкларацыя аб прадухіленні і ліквідацыі спрэчак і сітуацыяў, якія могуць пагражаць міжнароднаму міру і бяспецы, і аб ролі Арганізацыі Аб'яднаных Нацыяў у гэтай галіне”, прынятай 5 снежня 1988 года, A/RES 43/51.

Мы, грамадзяне Беларусі: Кастусь Кашэль, Сяргей Папкоў, Генадзь Пляшко, Алесь Радзюк, Алесь Чахольскі, Уладзімер Юхо, падалі іскавыя заявы ў Вярхоўны суд аб парушэнні нашых чалавечых правоў з патрабаваннем спыніць гвалт над нашымі канстытуцыйнымі правамі, прызнаць неспраўдлівым дагавор аб стварэнні саюзнай дзяржавы. Адказчыкамі па нашых ісках заяўлены: А. Лукашэнка, Палата прадстаўнікоў і Савет Рэспублікі.

Сутнасць парушэнняў беларускага заканадаўства і Канстытуцыі ў наступным:

8 снежня 1999 года А. Лукашэнка, які займае пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, падпісаў у Маскве міжнародны дагавор аб стварэнні саюзнай дзяржавы (далей па тэксце „дагавор”). Дагавор прыняты Палатай прадстаўнікоў 14 снежня 1999 года і адобраны Саветам Рэспублікі 22 снежня 1999 года. Пры гэтым мы прымаем пад увагу, што ў снежні 1999 года ні кіраўнік выканаўчай улады А.Лукашэнка, ні прызначаны ім раней „палата прадстаўнікоў” і „савет Рэспублікі” не валодалі статусам легітымнай улады, бо не былі абраныя дэмакратычным спосабам (і да таго ж, непрызнаныя міжнароднай супольнасцю).

Дагавор, а таксама Праграма дзеянняў Рэспублікі Беларусь і Расейскай Федэрацыі па рэалізацыі палажэнняў дагавору аб стварэнні „саюзнай дзяржавы” (далей па тэксце «праграма») супярэчаць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і парушаюць яе ў наступным:

Артыкулам 1 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь зацверджана, што „Рэспубліка Беларусь — унітарная дэмакратычная сацыяльная правая дзяржава.

Рэспубліка Беларусь валодае вяршэнствам і паўнамоцтвам у сваёй тэрыторыі, самастойна ажыццяўляе ўнутраную і знешнюю палітыку. „

Дагавор парушае гэтыя асноўныя палажэнні арт.1 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

У артыкуле 1 главы I дагавору запісана:

„Рэспубліка Беларусь і Расійская Федэрацыя (далей -государства-участники) создают Союзное государство, которое знаменует собой новый этап в процессе единения народов двух стран в демократическое правовое государство.»

У артыкуле 7 дагавору сказана:

«1. Территория Союзного государства состоит из государственных территорий государств-участников.

2. Государства-участники обеспечивают целостность и неприкосновенность территории Союзного государства.

3. Внешней границей Союзного государства являются границы государств-участников с другими государствами или пространственный предел действия государственных суверенитетов государств-участников.»

У прэамбуле праграмы запісана:

„Задача Программы — определение содержания, этапов и сроков работы по передаче Союзному государству зафиксированных в Договоре предметов ведения, способов законодательного закрепления такой передачи, включая возможное внесение изменений в конституции двух государств, а также организационные рамки этой деятельности в Союзном государстве, создание необходимых союзных или координирующих органов. В нее включаются задачи по осуществлению двумя государствами комплекса взаимосвязанных мероприятий в экономической, правовой и иных сферах, которые направлены на их поэтапное объединение.

Выполнение настоящей Программы ознаменует завершение процесса создания Союзного государства с единым экономическим пространством, единой транспортной системой, единой таможенной территорией, единой денежной единицей, общим бюджетом, в котором государства-участники проводят тесно согласованную политику в международных делах, в сфере обороны, безопасности, борьбы с преступностью, в социальной и культурной областях”.

Такім чынам, Рэспубліка Беларусь у адпаведнасці з дагаворам з унітарнай дзяржавы ператвараецца ў суб'ект новай незаконна ствараемай саюзнай дзяржавы.

Вышэйшая службовая асоба дзяржавы А.Лукашэнка і органы дзяржаўнай улады — Палата прадстаўнікоў і Савет Рэспублікі перавысілі свае паўнамоцтвы, калі падпісалі і прынялі дагавор, які супярэчыць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь зацверджана:

— артыкулам 7 — „Дзяржава, усе органы і службовыя асобы дзейнічаюць у межах Канстытуцыі і прынятых у адпаведнасці з ёю актаў заканадаўства”;

— артыкулам 8 — „Не дапускаецца заключэнне міжнародных дагавораў, якія супярэчаць Канстытуцыі”.

Законам Рэспублікі Беларусь „Аб Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь” зацверджана:

„Статья 3. Президент осуществляет свою деятельность в целях развития Республики Беларусь как унитарного демократического социального правового государства,

Статья 16. Президент осуществляет функции Главы государства в рамках Конституции Республики Беларусь, настоящего Закона и несет ответственность за правильность и полноту их реализации перед гражданами Республики Беларусь”.

Дагавор і пашыраючыя яго акты скіраваны на карэннае змяненне ў бок пагаршэння ўмоваў нашага жыцця, уціскаюць і парушаюць нашыя правы.

У адпаведнасці з артыкулам 14 дагавору ўсе грамадзяне Беларусі аўтаматычна запісваюцца ў грамадзянства „саюзнай дзяржавы”. Такім чынам, нам без нашай волі надаюць статус грамадзянаў ядзернай краіны. Па дагавору Беларусь стала часткай тэрыторыі, на якой створана і дзейнічае аб'яднаная вайсковая групоўка. На тэрыторыі Беларусі размяшчаныя расейскія стратэгічныя аб'екты і расейскае войска выкарыстоўвае вайсковую інфраструктуру Беларусі (аэрадромы, дарогі, інш.).

Існуе рэальная пагроза беларусам апынуцца на расейскіх войнах. Мы, беларусы, становімся закладнікамі агрэсіўнай палітыкі чужой дзяржавы.

Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь, артыкул 10, гарантуе абарону і заступніцтва дзяржавы кожнаму яе грамадзяніну. А.Лукашэнка і заканадаўчыя органы ў парушэнне Канстытуцыі падпісалі і ратыфікавалі дагавор, які надае грамадзянам Расейскай Федэрацыі роўныя правы на тэрыторыі Беларусі, і гэтым ставіць грамадзянаў Беларусі ў безабароннае становішча. У нашай краіне не праведзена прыватызацыя маёмасці, зямля не замацаваная за грамадзянамі.

У гэтых жыццёва важных сферах, падобна як і ў вобласці нацыянальнай адукацыі, палігаюць найбольш масавыя парушэнні правоў грамадзянаў

Беларусі, учынення дыктатарскім рэжымам А. Лукашэнкі. Як мы зараз разумеем, гэта рабілася і робіцца пад дыктоўку Масквы. Для Масквы неабходна, каб беларусы ня мелі матэрыяльных асноваў жыцця на сваёй тэрыторыі. У гэтым выпадку беларусаў будзе лягчэй перамяшчаць дзеля зьдзяйснення імпэрскіх плянаў, выкарыстоўваць як інтэлектуальны людзкі рэсурс на абшарах Расеі, а тэрыторыю Беларусі выкарыстоўваць як пляцдарм для экспансіі на заходнім кірунку.

Таму не праведзена зямельная рэформа. А.Лукашэнка захаваў савецка-калгасную форму гаспадарання на зямлі.

Таму, з прыходам ў 1994 г. да ўлады А.Лукашэнкі, была спыненая дзейнасць законаў і праграмы па раздзяржаўленьні і прыватызацыі, прынятыя ў 1993 г. Вярхоўным Саветам 12-га скліканьня. У адпаведнасці з гэтым заканадаўствам 50% кошту маёмасці прамыслова-вытворчай і абслугоўваючай інфраструктуры Беларусі было замацавана за грамадзянамі. Пад гэты кошт была зроблена эмісія імянных прыватызацыйных чэкаў „Маёмасць”. На сёньняшні час каля трох мільёнаў грамадзянаў Беларусі маюць імянныя прыватызацыйныя чэкі, але пазбаўленыя магчымасці рэалізаваць сваё законнае права авалодаць сваёй доляй маёмасці. Прыкладам нахабнага парушэння маёмасных правоў грамадзянаў з’яўляецца указ А.Лукашэнкі № 70 за 13 лютага 2003 г. Указам ён устанавіў, што найбуйнейшыя дзяржаўныя прадпрыемствы нафта-хімічнага комплексу будучы прадавацца толькі за грошы, без уліку таго, што 50% іх кошту закладзена ў імянных прыватызацыйных чэках „Маёмасць”.

Тыя формы „раздзяржаўлення і прыватызацыі”, якія маюць месца ў Беларусі пачынаючы з 1999 года, не што іншае, як карупцыя ў буйных міжнародных маштабах. А. Лукашэнка за падтэму яго ўлады на Беларусі разлічваецца з расейскімі кампаніямі беларускай маёмасцю.

Перадача выключных паўнамоцтваў па асноўных кірунках дзяржаўнай дзейнасці іншай дзяржаве (арт. 17 і арт.18 дагавору) ставіць нас, беларусаў, у залежнасць ад палітыкі іншай дзяржавы, якая карэнным чынам не адпавядае інтарэсам Беларусі.

Дагавор складзены такім чынам, што яго палажэнні дазваляюць паслядоўна трансфармаваць суверэнную ўнітарную дзяржаву Рэспубліка Беларусь у суб’ект іншай дзяржавы — Расейскай Фэдэрацыі. Дагавор робіць нікчэмным палажэнне арт. 9 Канстытуцыі „Тэрыторыя Рэспублікі Беларусь з’яўляецца натуральнай умовай існавання і прасторавай мясцою самавызначэння народа, асновай яго добробыту і суверэнітэту Рэспублікі Беларусь”.

Такім чынам, заключыўшы і зацвердзіўшы насуперак Канстытуцыі і законам Рэспублікі Беларусь „дагавор” аб стварэнні „саюзнай дзяржавы” з Расеяй, кіраўнік выканаўчай улады Рэспублікі Беларусь А. Лукашэнка і існуючыя вышэйшыя ўлады Рэспублікі Беларусь — Палата прадстаўнікоў і Савет Рэспублікі — парушылі і зламалі нашыя канстытуцыйныя чалавечыя правы. Менавіта:

- права жыць і рэалізоўваць свае сацыяльна-духоўныя і творчыя магчымасці ў незалежнай суверэннай беларускай дзяржаве;
- права ня ўдзельнічаць у вясных канфліктах іншай дзяржавы і не аддаваць сваіх сыноў у чужое войска, на чужыя войны;
- права на валоданьне нацыянальнай маёмасцю, у аснове якой ляжыць праца кожнага беларуса;
- права на стварэнне прыватнай уласнасці на аснове беларускай нацыянальнай маёмасці;
- права ўласнасці на зямлю (з-за стварэння неспрыяльных для беларусаў эканамічна-праўных умоваў);
- права на інтэлектуальную маёмасць беларускай нацыі (у выніку вынішчэння беларускай нацыянальнай адукацыі);
- права на адукацыю ў роднай мове (у выніку ліквідацыі беларускай нацыянальнай агульнаадукацыйнай і вышэйшай школы);
- права на беларускую нацыянальна-культурную самарэалізацыю асобы (у выніку ліквідацыі афіцыйнага ўжывання беларускай мовы).

Пад шыльдай „інтэграцыі” разбураюцца эканамічныя, культурныя, тэрытарыяльныя асновы існавання 10-мільённага беларускага народа. Не ў інтарэсах эўрапейскіх краінаў і тым больш суседзяў: Латвіі, Літвы, Польшчы,

Украіны, каб у Беларусі ствараліся ўмовы для выціскання працавітага, таленавітага, беларускага народа са сваёй тэрыторыі і засялення яе іншымі людзьмі, з іншым мэнталітэтам, для якіх гэтая тэрыторыя чужая.

Не прынясе карысці эўрапейскай цывілізацыі і эўрапейскаму інтэлекту імкненне некаторых эўрапейскіх палітыкаў і некаторых колаў эўрапейскага бізнэсу, звязаных з гандлем і спажываннем нафта-газавых і іншых сыравінных расейскіх рэсурсаў, пайсці на згоду з расейскім імперскім рэжымам і падпісваць беларусаў у абдымкі дэградууючай расейскай імперыі.

Суды Рэспублікі Беларусь у парушэнне заканадаўства адмовілі нам у судовым парадку абараніць свае канстытуцыйныя правы. Суды, як і заканадаўчая ўлада: Палата прадстаўнікоў і Савет Рэспублікі, залежныя ад дыктатара і яго выканаўчых структураў.

Мы просім АБСЭ скарыстаць існуючыя ў яе распараджэнні механізмы для ўстанаўлення факту парушэння нашых агульначалавечых правоў і канстытуцыйных правоў грамадзянаў Беларусі. Просім дапамагчы тэрмінова спыніць дзейнасць Расейскай Фэдэрацыі па ліквідацыі дзяржаўнага суверэнітэту і незалежнасці Рэспублікі Беларусь. Просім разглядзецьэтае пытаньне на спецыяльнай сесіі Парляманцкай Асамблеі АБСЭ.

Тэрміновасць вызначаецца тым, што Масква падрыхтавала „канстытуцыйны акт саюзнай дзяржавы” і праз А.Лукашэнку плянуе ў бліжэйшы перыяд правесці ў Беларусі рэфэрэндум па яго прыняцці. Мэта рэфэрэндуму па „канстытуцыйным акце” — прыдаць выгляд легітымнасці працэсам паглынання Беларусі Расіяй, якія рэалізуюцца ў адпаведнасці з дагаворам. Рэжым А.Лукашэнкі сфармаваў такую сістэму фальсіфікацый выбараў і рэфэрэндумаў, што ні выбары, ні рэфэрэндумы не выяўляюць выбар беларускага народа. Сістэма фальсіфікацыі выбараў пры адсутнасці дэмакратыі ў краіне забяспечвае выйграньне дыктатару незалежна ад рэальнага волявыяўлення выбаршчыкаў. Што неаднаразова ўжо пацвердзілі выбары і рэфэрэндумы, якія праводзіліся ў Беларусі лукашэнкаўскім рэжымам.

10 ліпеня 2003 г., Менск

Папкоў С. Кашэль К.
Пляшко Г. Радзюк А.
Чахольскі А. Юхо У.

ЗВАРОТ ДА ГРАМАДЗЯНАЎ БЕЛАРУСІ

**Адзінай крыніцай дзяржаўнай улады і носбітам
суверэнітэту ў Рэспубліцы Беларусь з’яўляецца народ.**

Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь (арт.3)

Паважаныя грамадзяне!

Мы, Кастусь Кашэль, Сяргей Папкоў, Генадзь Пляшко, Алех Радзюк, Алесь Чахольскі, Уладзімер Юхо, падалі іскавыя заявы ў Вярхоўны суд з мэтай спыніць гвалт над нашымі канстытуцыйнымі правамі, прызнаць несапраўдным дагавор аб стварэнні саюзнай дзяржавы. Адказчыкамі па нашых ісках заяўлены: А. Лукашэнка, Палата прадстаўнікоў і Савет Рэспублікі.

У снежні 1999 г. Лукашэнка падпісаў, а Палата прадстаўнікоў і Савет Рэспублікі ратыфікавалі Дагавор аб стварэнні саюзнай дзяржавы. Яны перавысілі свае паўнамоцтвы, калі падпісалі і прынялі Дагавор, які сулярчыць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь зацверджана:

- артыкулам 1 — „Рэспубліка Беларусь — унітарная дэмакратычная сацыяльная прававая дзяржава. Рэспубліка Беларусь валодае вяршэнствам і паўнатай улады на сваёй тэрыторыі, самастойна ажыццяўляе ўнутраную і знешнюю палітыку.”
- артыкулам 7 — „Дзяржава, усе органы і службовыя асобы дзейнічаюць у межах Канстытуцыі і прынятых у адпаведнасці з ёю актаў заканадаўства”;
- артыкулам 8 — „Не дапускаецца заключэнне міжнародных дагавораў, якія суляраць Канстытуцыі”.

Законам Рэспублікі Беларусь „Аб Прэзыдэнце Рэспублікі Беларусь” зацверджана:

— артыкулам 3 — „Прэзыдэнт выконвае сваю дзейнасць у мэтах развіцця Рэспублікі Беларусь як **унітарнай** дэмакратычнай сацыяльнай прававай дзяржавы”;

— артыкулам 16 — „Прэзыдэнт выконвае функцыі Галавы дзяржавы ў межах Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, гэтага Закона і нясе адказнасць за правільнасць і паўнату іх рэалізацыі перад грамадзянамі Рэспублікі Беларусь.”

Дагавор, які ператварае ўнітарную дзяржаву Рэспубліку Беларусь у суб’ект нейкай незаконнай „саюзнай дзяржавы” ня ёсць дагавор, гэта ёсць змова. Аб’ектам змовы сталі мы, усе грамадзяне Беларусі. А. Лукашэнка, палатнікі, міністры сталі на шлях парушэння Канстытуцыі і заканадаўства нашай дзяржавы. За паслугі і дапамогу Масквы ва ўтрыманні ўлады яны разлічваюцца нацыянальнымі інтарэсамі, нашым жыццём, нашай зямлёй, нашай тэрыторыяй, нашай маёмасцю.

Ёсць магчымасць спыніць гэтае беззаконне. Трэба дэнансаваць дагавор-змову або праз суд прызнаць яго несапраўдным. Дзея гэтага мы падалі іскі ў суд.

Мы ведаем, што нашы суды і пракуратура (як і палаты) не самастойныя, зьяўляюцца інструментам ў руках рэжыму. Мы не чакаем ад іх станоўчага рашэння.

Аднак ёсць адна акалічнасць, якая робіць гэты дагавор-змову нікчэмным. Змоўшчыкі ведаюць, што яны парушылі нормы міжнароднага права, зацверджаныя Статутам і дакумантамі Арганізацыі Аб’яднаных Нацыяў. Таму гэты дагавор-змову спрабуюць падаць у прыгожай упакоўцы пад шыльдай „інтэграцыі брацкіх народаў”. Таму падрыхтавалі „канстытуцыйны акт” так званай „саюзнай дзяржавы” і плянуюць учыніць „рэферэндум” для беларусаў, спрабуючы „постфактум” прыдаць выгляд легітымнасці гэтай змове. Калі нічога не рабіць, то пры той машыне фальсіфікацыяў, якая створана рэжымам, „добраахвотнае” прыняцце „канстытуцыйнага акта” будзе забяспечана.

Гэтага нельга дапусціць. Паколькі суды незаконна адмовіліся разглядаць нашы скаравыя заявы, мы накіравалі зварот у Камісію па правах чалавека Арганізацыі Аб’яднаных Нацыяў. У звароце выказана прашэнне выкарыстаць механізмы, якія мае ў распараджэнні Камісія, і дапамагчы:

1. *Разгледзець справу па нашых ісках у Міжнародным судзе Арганізацыі Аб’яднаных Нацыяў з мэтай прызнання несапраўдным Дагавора аб стварэнні Саюзнай дзяржавы.*
2. *Вынесці на разгляд Савета Бяспекі Арганізацыі Аб’яднаных Нацыяў пытанне аб спыненні агрэсіўных дзеянняў Расейскай Федэрацыі ў дачыненні да Рэспублікі Беларусь.*

Дзя атрымання станоўчага выніку запачаткавана стварэнне ініцыятыўнай групы, якая разгортвае працу па далучэнні грамадзянаў да калектыўнай заявы ў Вярхоўны суд з патрабаваннем прызнання несапраўдным незаконнага дагавора аб стварэнні саюзнай дзяржавы.

Заклікаем беларусаў стаяць на абарону сваіх жэўчыцёвых інтарэсаў, інтарэсаў сваіх дзяцей і ўнукаў — прыняць удзел у стварэнні і працы ініцыятыўнай групы або падпісаць калектыўную заяву ў Вярхоўны суд.

Заклікаем усіх грамадзянаў, журналістаў, сродкі масавай інфармацыі, грамадзкія арганізацыі, партыі, праваабарончыя цэнтры выкарыстаць свой уплыў, рэсурсы, сувязі для інфармавання беларускага і міжнароднага грамадства аб незаконнасці і нікчэмнасці Дагавора аб стварэнні „саюзнай дзяржавы”.

Заклікаем не дапусціць правядзення ашуканскага рэфэрэндуму, на якім нам будзе прапанавана зацвердзіць учыненне над намі злачынства. У гісторыі чалавецтва, відаць, не знойдзецца прыкладаў такой здэклівай і нахабнай агрэсіі.

У выпадку, калі здэклівы рэфэрэндум будзе прызначаны, трэба арганізаваць агульны байкот. Ніхто не павінен ісці галасаваць. Лукашэнкаўская машына фальсіфікацыяў павінна пракруціцца ўпустую.

Ліквідуем антыканстытуцыйны дагавор-змову, не дапусцім „рэферэндуму” — выпадзе расейская падпорка з-над лукашэнкаўскага рэжыму, і ён абваліцца. Няма яму падтрымкі на Беларусі.

Мы абавязаны выканаць свае канстытуцыйнае права найвышэйшай улады ў нашай дзяржаве. У Беларусі павінны быць праведзеныя новыя прэзыдэнцкія выбары пад міжнародным пратэктаратам.

Грамадзяне Беларусі:

Кастусь Каішэль Генадзь Пляшко

Алесь Чахольскі Сяргей Паткоў

Алег Радзюк Уладзімер Юхо

Для кантактаў звяртацца па адрасе: 220071, Мінск-71, а/с 153,

Тэл. 8-0296-61-51-43, E-mail: belsalidar@tut.by

24 ліпеня 2003 г., Менск

ХРОНІКА ПАРУШЭННЯЎ ПРАВОЎ БЕЛАРУСАЎ

БЕРАСЕНЬ — 2002 (працяг з №3 (49)2003)

7 верасня. Апоўначы **Стась Пачобут** з сябрамі вяртаўся з дня народзінаў, калі да іх пад’ехалі міліцыянт, надзелі кайданкі і завезлі яго і яшчэ трох хлопцаў у дзяжурную частку Ленінскага РАУС. Па словах Стася, зьбіваць яго пачалі ўжо ў машыне. Калі да дзяжурнай часткі падышоў **Андрэй Пачобут**, ягоны брат, міліцыянт выкідаў зьбітага брата на вуліцу. Андрэй пачаў патрабаваць, каб да Стася выклікалі „хуткую дапамогу”. Медыкаў выклікалі. „Хуткая” забрала Стася ў шпіталь, гэта зафіксавана ў журнале дастаўленых у дзяжурную частку.

8 верасня, днём, каля пасольства Расеі ў Менску адбылася несанкцыянаваная акцыя-пэрформанс. Яна была арганізаваная незарэгістраванай арганізацыяй „**Малады Фронт**” і праводзілася ў гонар гадавіны **Бітвы пад Воршаю 1514 года, падчас якой беларускае войска разбіла расейскага праціўніка, які наіміта перавышаў яго па колькасці**. Больш за 10 актывістаў „**Маладога Фронту**” разгарнулі каля пасольства плякат з надпісам: „**Луцін, табе трэба другая Ворша?**”; „**Рукі прэч ад Беларусі!**” і скандзіравалі лэзунг „**Жыве Беларусь!**”.

Завязалася невялікая бойка, падчас якой работнікі міліцыі спрабавалі затрымаць удзельнікаў акцыі. На працягу некалькіх хвілінаў будынак пасольства быў ачэплены міліцыянтамі з аўтаматамі. Паводле звестак БелаПАН, затрыманы адзін з удзельнікаў акцыі.

9 верасня суддзя Ленінскага раёну Горадні **Дзімітры Дземчанка** асудзіў на 10 сутак адміністрацыйнага арышту горадзенскага мастака **Дзімітрыя Іваноўскага** за ўдзел у несанкцыянаваным пікетаванні 8 ліпеня сёлета пад назвай „ланцуг неаб’якавых людзей”.

11 верасня. Суддзя Цэнтральнага раёну Менска **Т. Паўлючок** пакараў удзельніка несанкцыянаванага пікету каля расейскай амбасады 8 верасня **Зміцера Даішкевіча** („**Малады Фронт**”) на 15 сутак адміністрацыйнага арышту.

14 верасня каля ўласнага дому ў Менску быў збіты намеснік старшыні нядаўна заснаванай Аб’яднанай сацыял-дэмакратычнай партыі **Аляксей Кароль**. Напалі на яго позна ўвечары, калі ён вяртаўся з вакзала пасля пездкі ў Вільню, дзе беларускія сацыял-дэмакраты сустрэліся з летувіскімі калегамі. Яму нанеслі ўдар па галаве цяжкім прадметам. Сп. Кароль страціў прытомнасць. Мэдыкі выявілі ў пацярпелага страсенне мазгоў. У сп. Кароля скралі сумку з пашпартам. Сам ён не выключае, што напад мае палітычную афарбоўку.

16 верасня суддзя Першамайскага раёну Менска **Уладзімер Кобышаў** абвясціў прысуд па крымінальнай справе **Віктара Івашкевіча**: 2 гады абмежавання волі (гэтакзванай „хіміі”). В. Івашкевіч прызнаны вінаватым па абодвух пунктах абвінавачвання: у спробе паклёпу ў адрас „прэзыдэнта” Беларусі (частка 2 артыкула 367 Крымінальнага Кодэксу) і ў здзяйсненні публічнай абразы „прэзыдэнта” (частка 2 артыкула 368 КК).

16 верасня ў Менску былі затрыманыя ўдзельнікі пікету, прывячанага зьніклым палітыкам: **Дзімітры Філіповіч, Міхаіл Тарасюк і Георгі Саламянік**. Яны пікетавалі будынак „адміністрацыі прэзыдэнта”, раздаючы менчукам улёткі. Праз 50 хвілін іх затрымала міліцыя і адвезла ў Ленінскі РУУС.

Верасень. На сённяшні дзень у Горадні няма ўжо ня толькі ніводнай беларускай школы, а нават ніводнага беларускага пачатковага класа.

Русіфікацыя фарсіруецца і ў вышэйшай школе. Актывісты ТБМ сустрэліся з прарэктарам Горадзенскага аграрнага ўніверсітэту **Леанідам Жучко**. Яны даводзілі чыноўніку неабходнасць выкладання на дзяржаўнай мове. А той за словам у кішэню не палез, сказаў: „А ў нас студэнт з Краснадара! А? Як быць зь ім, калі ўвесьці беларускую мову?..” „Геніяльная” вынаходлівасць бюракратычнай галавы.

23 верасня ў Менску каля свайго дома быў жорстка збіты вядомы літаратуразнаўца, празаік, прэзідэнт Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў 70-гадовы **Адам Мальдзіс**. Бандыты скралі сумку з пашпартам вучонага, а таксама з пячаткай асацыяцыі і дакуманты аб правядзенні 9-10 кастрычніка міжнародных чытаньняў, прысьвечаных **Іосіфу Гашкевічу** (гэты знакаміты беларус быў першым консулам Расейскай імперыі ў Японіі, аўтарам першага японска-расейскага слоўніка). Як паведаміў сп. Мальдзіс, правядзеньне гэтых чытаньняў раздражняла шэраг асобаў, якія намагаліся ўскладніць гэтую працу. Пацярпелы ня верыць, што гэта хуліганскі напад. За апошні час бандыты рэгулярна па-зьерску збіваюць нашых вучоных і паважаных людзей.

28 верасня ў Менску каля 21⁰⁰ на аўтобусным прыпынку адбыўся напад на журналіста радыё „Рацыя” **Генадзя Кеснера**. Пасля таго, як журналіст выйшаў з аўтобуса, невядомы нанёс яму некалькі ўдараў па галаве. Г. Каснер страціў прытомнасць і быў дастаўлены ў шпіталь, дзе была канстатавана адкрытая чэрапна-мазгавая траўма. (*Характэрна, што ва ўсіх выпадках нападаў, асобы, якія ўчынілі гэтыя напады, засталіся невядомымі.*)

29 верасня ў Калінкавічах (Гомельская вобласць) адбыўся пікет супраць выключэння райцэнтра і некалькіх вёсак раёна са сьпісу забруджаных радыяцыйнай тэрыторыяў. Вось як, аказваецца, **рэжым змагаецца з наступствамі Чарнобыля — адмяняе радыяцыйна дэкрэтамі**. Арганізатары акцыі — актывісты грамадзкага аб’яднання „Грамадства і мы” — на працягу гадзіны збіралі подпісы пад пэтыцыяй пратэсту, каб потым перадаць іх у галоўныя „крыніцы справядлівасці” існуючага рэжыму: ва ўрад, канстытуцыйны суд і „адміністрацыю прэзідэнта”.

29 верасня ў цэнтры Менску, каля помніку Янку Купалу, грамадзяне горада з удзелам прадстаўнікоў іншых гарадоў Беларусі правялі мітынг у абарону суверэнітэту і незалежнасці Беларусі, супраць агрэсіўных заяваў кіраўніцтва Расеі аб плянах анэксіі Беларусі. Менгарвыканкам не дазволіў Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ праводзіць мітынг каля помніка Янку Купалу, правядзеньне мітыingu ўсклалі на сябе арганізацыі **Беларускага Нацыянальна-Вызвольнага Руху і Менскі Камітэт па абароне Беларусі ад расейскай агрэсіі**.

Пад няспынным ўціскам міліцыі, накіраванага на спыненне мітыingu, яго ўдзельнікі аднагалосна прынялі рэзалюцыю. Быў зачытаны зварот **Зянона Пазыняка**, Старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”. Выступіў **Юры Беленькі**, Выконваючы абавязкі старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” на Беларусі, з аналізам эканамічнай і інфармацыйнай вайны Расеі супраць Беларусі. Удзельнікі мітыingu прасілі гімн „**Магутны Божа**”.

Ход падзеяў у пэрыяд падрыхтоўкі, а таксама падчас правядзеньня мітыingu і пасля яго завяршэння выявіў хлусьлівасць Лукашэнкі і ягонага рэжыму, пацьвердзіў, што для іх суверэнітэт Беларусі ёсьць фразалёгія, інфармацыйная завеса іхнай здрадніцкай палітыкі на карысьць Расеі. У той час, калі пастаянна дасца дазвол у цэнтры горада праводзіць розныя забаўляльныя „піўня-п’яныя” мерапрыемствы, улады забаранілі правядзеньне мітыingu на плошчы ля помніка Янку Купалу па галоўнай для беларускай нацыі тэме: „Абарона суверэнітэту і незалежнасці Беларусі”. Перад пачаткам і падчас правядзеньня мітыingu вакол помніка Янку Купалу была дыслакаваная армада міліцыянтаў і пераапраанутых „спэцоў”, якія імкнуліся спыніць правядзеньне мітыingu. Непасрэдна на плошчы міліцыянтамі кіраваў падпалкоўнік **Вераб’ёў**, адзін з кіраўнікоў Упраўленьня МУС Менску.

Пасля завяршэння мітыingu, калі ўдзельнікі выйшлі на прылягаючыя вуліцы і праспэкт Ф. Скарыны, па міліцэйскіх рацыях была дадзена каманда на арышт актывістаў мітыingu. „Спэцназ” пры дапамозе „спэцоў” у цывільным, якія па рацыях каардынавалі іх дзейнасць, гвалтоўна напаў на актывістаў. Былі

арыштаваны кіраўнікі і сябры Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ **Юры Беленькі, Валеры Буйвал, Кастусь Каішэль, Уладзімер Плотнікаў і Здзіслаў Абрэмскі**.

30 верасня ў судзе Цэнтральнага раёну Менска адбыўся суд над удзельнікамі мірнага мітыingu ў абарону суверэнітэту і незалежнасці Беларусі, які праходзіў 29 верасня ў Менску. Працэс праводзіўся з грубымі парушэньнямі. Суддзя **Вайцяхоўская** не дазволіла ўдзельнікам мітыingu скарыстацца правам дапамогі свайго адваката і выклікала дзяржаўнага адваката, які ўдзельнікамі мітыingu быў адхілены. **Юры Беленькі** зрабіў заяву аб адводзе судзі ў сувязі з тым, што суддзя Вайцяхоўская ў красавіку 2000 года судзіла яго і вынесла незаконны прысуд, які быў адменены Менскім гарадзкім судом. Але гэтая заява не была прынятая. **Юры Беленькі, Уладзімер Плотнікаў і Здзіслаў Абрэмскі** атрымалі прысуд — па трое сутак знявольнення. Суд над **Валеры Буйвалам і Кастусём Каішэлем** перанесены на 1 кастрычніка.

30 верасня Беларускае тэлеграфнае агенцтва са спасылкай на прэс-службу Міністэрства юстыцыі паведаміла пра адмову ў рэгістрацыі для Аб’яднанай сацыял-дэмакратычнай партыі. Падставы для адмовы выглядаюць блятанымі, супярэчлівымі і неабгрунтаванымі.

Верасень. Паводле звестак Міністэрства статыстыкі і аналізу, у 2001 г. каэфіцыент нараджальнасці ў Беларусі склаў 9,2 на 1000 насельніцтва. Узровень сьмяротнасці склаў 14,1 праміле, натуральныя страты насельніцтва — 4,9 праміле. У параўнанні з 2000 г. гэтыя паказчыкі крыху пагоршыліся: тады каэфіцыент нараджальнасці склаў 9,4 праміле, узровень сьмяротнасці — 13,5 праміле, натуральныя страты насельніцтва — 4,1. Чакаемая працягласць жыцця для мужчынаў у Беларусі — 62,8 года, для жанчынаў — 74,5 года.

Верасень. У эміграцыю ў Бэльгію падаўся былы ахоўнік М. Чыгіра **Лёня Васючэнка**, сумнавядомы кагэбісцкі правакатар у БНФ.

КАСТРЫЧНИК-2002

1 кастрычніка ў Менску былі асуджаныя ўдзельнікі несанкцыянаванага мітыingu ў абарону незалежнасці Беларусі актывісты Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ **Валер Буйвал і Кастусь Каішэль**.

Затрыманьня 29 верасня пасля заканчэння мітыingu ў парку Янкі Купалы, **Валеры Буйвал і Кастусь Каішэль** двое сутак да суду правялі ў спэцпрыёмніку.

Суды над спадарамі Кашэлем і Буйвалам працягваліся ня больш за 20 хвілінаў. Судзьдзя Цэнтральнага раёну Менску **Наталья Вайцяховіч** адмовіла **Валеры Буйвалу і Кастусю Каішэлю** скарыстацца правам прыцягнуць да разгляду справы свайго адваката, цыннічна заявіўшы, што ў іх было дастаткова часу (знаходзячыся за кратамі!), каб запрасіць адваката. Сябры адхілілі дзяржаўнага адваката і выказалі пратэст супраць парушэння закону і працэдур. Суддзя адхіліла пратэсты, заслухала сьведак міліцыянтаў, прачытала іхныя рапарты, прызнала В. Буйвала і К. Кашэля вінаватымі ва ўдзеле ў не дазволенай уладамі акцыі і пакарала іх трохсутачным адміністрацыйным арыштам.

„Ужо ўсім зразумела паводле гэтых працэсаў, а таксама агульнапалітычных працэсаў у нашай краіне, што заявы Лукашэнкі пра ягоную абарону суверэнітэту Беларусі ёсьць хлусьлівай рыторыкай. Гэтыя рэпрэсіі, ўжытыя супраць сапраўдных абаронцаў незалежнасці, вынікаюць якраз з сутнасці гэтага прамаскоўскага рэжыму, які ў любы момант гатовы здаць нашу Бацькаўшчыну ў маскоўскі палон, — падкрэсьліў **Валеры Буйвал**. — Гэта не судовая рашэньне — гэта традыцыйнае судзілішча, той самы савецкі суд. Гэта маленькі фрагмэнт той шырокай мазаікі беззаконья, якое разгарнулася й дзейнічае на працягу шэрагу гадоў у нашай краіне”.

Суддзя відавочна дзейнічала па загаду ўладаў у парушэнне закону. Арыштаваных актыўна падтрымлівалі сябры Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”, якія знаходзіліся ў зале суда, перадавалі перадачы, падтрымлівалі сем’і арыштаваных.

(Рэдакцыя „Бел. Вед.”; Інфармацыйная камісія Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ; Прэс-служба Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі — БНФ)

„БЕЛАРУСКІ ДЗЕНЬ” У КАНГРЭСЕ ЗША

Ідэя правесці „Беларускі дзень” у Кангрэсе была выказаная кангрэсманам *Стыеванам Лятартам* у час спатканьня зь ім беларусаў 28-га траўня, пра якое ўжо паведамлялася ў травеньскім нумары „*Беларускіх Вядомасьцяў*”.

Сутнасць мерапрыемства ў тым, што ў Кангрэс прыязджае грамада беларусаў з розных штатаў і на працягу аднаго дня, разьмеркаваўшыся, спаткаецца па чарзе з шэрагам ужо падрыхтаваных кангрэсманнаў, якім выкладае свае меркаваньні й пажаданьні па пэўных пытаньнях.

Ідэя правядзеньня „Беларускага дня” нам вельмі падыходзіла і вынікала з двух задачаў. Найперш, знайсці падтрымку (і галасы) амэрыканскіх кангрэсманнаў для „Акту аб дэмакратыі ў Беларусі”, праект якога акурат знаходзіцца ў Кангрэсе і будзе разглядацца ў верасні-кастрычніку. Наступнае — агульнаю мэтай: здабыць актыўнае пацьверджаньне гарантыяў незалежнасьці Беларусі з боку Амэрыкі ў сувязі з далейшым разгортваньнем расейскай палітыкі па інкарпарацыі Беларусі, падрыхтоўкаю да ліквідацыі беларускіх грошай і да чарговага антыканстытуцыйнага рэфэрэндуму па фактычнай анексіі Беларусі (прыняцьце так званана „канстытуцыйнага акту”).

Тут трэба нагадаць, што ў сьнежні 1994 году ў Будапэште на сесіі АБСЭ тры краіны — ЗША, Вялікабрытанія і Расея — падпісалі мэмарандум (пасыла таго, як Беларусь адмовілася ад ядзернай зброі) аб гарантыях суверэнітэту Беларусі й абавязаліся быць ягонымі гарантамі ў выпадку ўзьнікненьня пагрозы дзяржаўнай незалежнасьці. Гэтая пагроза якраз і павялічылася з боку аднаго з „гарантаў” — Расеі. У размовах з кангрэсманамі (у прыватнасьці, з *Раішам*

Гайленд-Парку, у царкве, у сярэдзіне ліпеня.) У Кангрэсе езьдзілі *Вітайт Кіпель, Юрка Азарка, Вячка Станкевіч, Віталь Зайка, Уладзімер Кадола, Уладзімер Шчэрбацэвіч, Наталья Гаршкова, Зянон Пазыняк*.

Меркаваліся таксама спатканьні з кангрэсманамі беларускай дэлегацыі штату Агаё. Гэтая праграма была выкананая часткова. Тут, як, зрэшты, і паўсюдна — галоўная праца яшчэ наперадзе.

Назаўтра, 18-га чэрвеня, мы са спадаром В. Кіпелем мелі зьмястоўную размову ў Дзярждэпартаманце са спадаром *Майклам Уязарам*, а напярэдадні — з добра знамым у беларускім і ўкраінскім асяроддзі спадаром *Арэстам Дэйчакіўскім*.

Падсумоўваючы ўсе праведзеныя візіты й перамовы, можна сказаць, што пакладзены добры пачатак. Усюды мы знайшлі прыхільнасьць у пытаньнях, якія ставіліся. Зразумела. Што трэба працягваць працу ў гэтым кірунку. Кангрэсманнаў абяцалі падтрымаць „Акт аб дэмакратыі ў Беларусі”. А гэты галасы ў беларускі актыў.

„Беларускі дзень” добра было б праводзіць кожны год і арганізоўваць яго заранёў з шырокім прадстаўніцтвам.

Зянон ПАЗЫНЯК

ЦЯГНІК

Прыградны цягнік паміж Зэльваю і Ваўкавыскам спыняецца тры разы: выходзяць і заходзяць людзі, якія ці прыехалі, ці едуць адвудаць родных ці знаёмых, хтосьці па іншых справах.

На прыпынку Савічы цягнік ужо пачаў набіраць хаду, але раптоўна спыніўся: у вакно вагона было бачна, як мэтраў за трыста, не па дарозе, а напразці, па сьнезе бег каржакаваты мужчына гадоў пад пяцьдзесят, трымаючы ў руках вялізную сумку. Не збаўляючы хады, мужчына ўпэўнена набліжаўся да цягніка.

Усе пасажыры з правага боку вагона назіралі за тым, што адбываецца. Імгненні былі доўгімі... Але вось у тамбуры мільганула цень. Дзьверы з шыпячым сьвістам зачыніліся. Цягнік пачаў рухацца далей. З тамбура разьехаліся ў розныя бакі створкі дзьвярэй — уваходзіў „бягун”. Паставіўшы сумку ля вольнага месца, няспешна сеў. Расчырванелы, зь яго йшла пара, стомлены ад працяглага бегу ён цяжка адсопваўся. На яго твары не было ні радасьці, ні задавальненьня сабою ці машыністам; была нейкая будзённасьць, незначнасьць адбытага...

Праць некалькі хвілінаў мужчына даставаў з кішэні грошы, каб набыць у падышоўшай кандуктаркі квіток.

„Добра на Беларусі, — падумалася мне. — Добра там, дзе свае”.

Юры КАЧУК

У Кангрэсе ЗША, офіс кангрэсманна *Фрэнка Палёна*. Зьлева направа: *З. Пазыняк, В. Кіпель, Ю. Азарка, У. Кадола, Ф. Палён, В. Станкевіч, В. Зайка, А. Шчэрбацэвіч, Н. Гаршкова*.

Голтам) мы асабліва акцэнтавалі ўвагу на тым, што Расея ня можа быць пасярэднікам у дачыненьнях зь Беларусью, бо яе інтарэсы вялікадзяржаўныя, накіраваныя супраць нашай незалежнасьці. Амэрыканскія палітыкі, якія спадзяюцца на Расею, ня ўлічваюць гэтага.

Каб падрыхтаваць „Беларускі дзень” у Кангрэсе як зьбялянсаванае мерапрыемства, патрэбна мінімум два месяцы. У нас жа было максімум два тыдні, бо, фактычна, з 23-га чэрвеня кангрэсманна пачынаюць разьяжджацца на вакацыі. Збольшага нашыя актывісты пасылілі папрацаваць толькі ў двух штатах (Нью-Ёрку і Нью-Джэрзі), падрыхтавалі мэмарандумы, заявы, паведамленьні, інфармацыю.

17-га чэрвеня ў Вашынгтоне адбыліся заплываваныя сустрэчы. Восем беларускіх прадстаўнікоў абышлі восем дэпутатскіх офісаў і спаткаліся з шасьцю кангрэсманамі, перадалі дакуманты й інфармацыйныя матэрыялы. (Кангрэсман *Палён* пры гэтым згадзіўся ўзяць удзел у беларускім сьвяце ў

ПРЭС-РЭЛІЗ

(паводле „*Народнай Волі*”, „*Нашай Свабоды*” і радыё.)

ТРАВЕНЬ — 2002 (працяг з №3(49) 2003г.)

■ За пэрыяд з 1990 г. колькасць працуючых у Беларусі скарацілася з 5 мільёнаў 150 тысячаў да 4 мільёнаў 400 тысячаў, а колькасць пэнсіянэраў павялічылася з 2 мільёнаў 357 тысячаў да 2 мільёнаў 629 тысячаў. Доля жыхароў ва ўзросьце ад 16 да 30 гадоў складае толькі 20%, што сярод іншага памяншае магчымасьці пэнсійнай сістэмы. Калі эканамічнае і дэмаграфічнае становішча ня будзе паляпшацца, то ў 2015 г. у краіне ня будзе хапаць рабочых.

■ Расейскія журналісты прыязджалі ў Менск на канфэрэнцыю і распавядалі цікавыя рэчы пра пуцінскую дэмакратыю. Так *Алег Панфілаў* паведаміў, што „цяпер у Расеі разгорнута сетка судовых працэсаў супраць незалежных

выданняў, шмат расейскіх журналістаў сядзяць у турме. Так у Кіраве ўзбудзілі судовую справу супраць галоўнага рэдактара мясцовай газеты за публікацыю анэкдота пра губернатара. Цікава адзначыць, што напярэдадні „губэрнатар” сам аб’явіў конкурс на лепшы анэксот пра сябе. Паўсюдна невядомыя ў камуфляжнай вопратцы, масках і са зброяй ладзяць пагромы ў рэдакцыях (гэта называецца ў расейцаў „маскі-шоў”). Значна павялічылася колькасць судовых справаў аб абароне гонару і годнасці Пуціна...” Панфілаў назваў гэтыя працэсы „зачысткай інфармацыйнай прасторы”.

■ Камэдыя пачынаецца... Намэнклятурная або інакш „аб’яднаная апазыцыя” правяла паседжаньне свайго КРДС, дзе прыняла рашэньне ісьці на арганізуемьня незаконным рэжымам незаконныя ж мясцовыя выбары ў 2003 г. Гэтым яны нават распачалі ўтварэньне кааліцыі на „выбары”, што адпостравалася ў мэмарандуме „Аб прынцыпах узасмадзяньня і каардынацыі дзеяньняў падчас падрыхтоўкі і правядзеньня мясцовых выбараў”. Як вядома, у гэтай „кааліцыі” аб’ядноўваюцца настолькі кантрастныя палітычныя групы, што некаторым з іхных прадстаўнікоў стала няёмка перад публікай. Так, сакратар ЦК кампартыі Алена Скрыган сказала журналістам, што кааліцыя камуністаў і правых партыяў выглядае як мінімум недарэчнай, і ўстрымалася ад галасаваньня. А вось **А. Лебедзько**

(ён жа Лябедзка) заявіў, што палітычныя партыі нарэшце пераходзяць ад фантазіяў да канкрэтнай працы (*геніяльна! Трэба ўнесці ў кнігу Гінэса!*).

АГП сфармулявала яшчэ адну „геніяльную” ідэю, імплэтна падтрыманую астатнімі: заклікаць эўрапейскія структуры вярнуцца да фармату „тройкі”, якая б „артыкулявала сінхранізаваныя дзеяньні эўрапейскія структуры” (*і цэнтралізавана выдавала б грошы барацьбітам за мясцовую выбарчую свабоду*).

■ Урэшце гэта прагучала адкрыта... **Аляксандр Старыкевіч** у артыкуле „Звычайнае зло” („*Народная Воля*”, 31.05.2002) спакойна прааналізаваў вобраз і стыль нашых „апазыцыйных” намэнклятуршчыкаў: „Апазыцыя даўно ўжо стала сістэмнай. Ва ўсякім разе яе лідэры ўпісаліся ў сістэму, пабудаваную ўладай: прычым у якасьці падтрымліваючых, страхуючых элемэнтаў. Вячорка, Статкевіч, ня кажучы ўжо пра людзей, што называюць сябе каардынатарамі „Хартыі-97”, ствараюць выгадны для Лукашэнкі фон, дзякуючы якому цяперашні кіраўнік дзяржавы глядзіцца лепш, чым ён ёсьць на самой справе. Аднак, гэты дзіўны сімбіёз на карысьць абодвум бакам. Пакуль ёсьць дыктатар, можна разлічваць, што дапамога „на падтрымку дэмакратыі” ня спыніцца. Ёдзеца зусім не аб сотнях мільёнаў даляраў, але на жыцьцё паасобным запісным „барацьбітам з рэжымам” хапае. Наўрад ці ў выпадку дэмакратычных пераменаў яны здолеець уладкавацца лепш, чым цяпер. Дык за што змагацца?”

ЧЭРВЕНЬ-2002

■ Кіраўнік прадстаўніцтва Сусьветнага банку ў Беларусі Сяргей Кулік заявіў на прэс-канфэрэнцыі ў Менску 4 чэрвеня, што „за 10 гадоў членства ў Сусьветным банку наша краіна атрымала крэдытаў на суму 170 млн. даляраў, тады як партфэль Украіны склаў 3,3 млрд. даляраў, а Расеі — каля 13 млрд.

■ Антыбеларуская палітыка рэжыму, пастаяннае адхіленьне ад вырашэньня наспелых праблемаў, адмова ад рэформаў, злоўжываньне адміністрацыйнымі рычагамі, самаізаляцыя ад зьнешніх інвэстыцыяў прывялі амаль да поўнай

ліквідацыі рэзэрваў для падтрыманьня вытворчасці і даходаў насельніцтва. У сярэднім па краіне асноўныя фонды апынуліся зношанымі на **80%** і ўзровень зношанасьці з-за адсутнасці інвэстыцыяў штогод павялічваецца на **3%**. У паловы прадпрыемстваў абаротны капітал поўнасьцю „праедзены”, а яшчэ ў трэці — зьнізіўся да **15-20%** ад мінімальнай патрэбы. Зарэгістравана **4002** стратных прадпрыемстваў, альбо **34%** ад іх агульнай колькасці. На пачатак мінулага году стратныя прадпрыемствы склалі **22,3%**”.

■ **Аляксандр Старыкевіч**, вядомы сярод іншага сваёй забойчай іроніяй, выдаў на пачатку чэрвеня яшчэ адзін дыягназ стану справаў у Беларусі: „Бізнэс аказаўся ў стане прыстасаваньня нават да цяперашняй улады, чые бальшавіцкія замашкі агульнавядомыя. Парадаксальны факт: паводле апытаньня незалежнага інстытута сацыяльна-эканамічных і палітычных дасьледаваньняў агульнаацыянальнага рэйтынгу Лукашэнкі за апошнія паўгады ўпаў з 45 да 30%, але ў той жа час ягоная папулярнасьць сярод забяспечанай часткі насельніцтва трохі вырасла. Вось вам і Робін Гуд на службе ў шэр’фа. Створаная вычварная сістэма грамадзкіх ўзаемадчыненьняў — кепская, няёмкая, але яна стала прывычнай. Прадпрымальнік Валеры Кругавы, які эміграваў у Польшчу і адкрыў там свой бізнэс, сказаў: „Прадпрымальніцкі досвед, які я набыў у

Беларусі, для Польшчы не надаецца. Як і для іншай нармальнай рыначнай эўрапейскай краіны. Іншая канкурэнцыя, іншыя спосабы зарабіць грошы — сітуацыя ў цэлым супрацьлеглая беларускай”.

■ Звычайна ў Менск не прыязджаюць прэзыдэнты цывілізаваных краінаў. У Арменіі вельмі старажытная цывілізацыя, але цяперашняя халопская

Працэсія. Пахаваньне Быкава.

арыентацыя на Расею вымушае да пэўных сымвалічных крокаў. І нават прэзыдэнт такой краіны Робэрт Качаран, прыехаўшы ў Менск 6 чэрвеня, зрабіў выразныя заявы: „Ідэя далучэньня да саюзу Беларусі і Расеі неадназначна ўспрымаецца ў армянскім грамадзтве. У асноўным прыхільнікі гэтай ідэі — кампартыя Арменіі. Гэтая ідэя ў Арменіі папулярнасьцю не карыстаецца.”

■ У Беларусі адзначаны рост злачынстваў, зьвязаных з незаконным абаротам наркотыкаў. За чатыры месяцы сёлета па гэтай лініі было выяўлена **1818** злачынстваў, а за аналягічны пэрыяд летась — **1125**. Найбольш высокія тэмпы росту на Гомельшчыне — на **47,7%**.

■ Як вядома, гуляючыся з Лукашэнкам у „дэмакратызацыю і чатыры ўмовы прызнаньня”, АБСЭ загнала сябе ў тупік. Наконт фактычнай высылкі з краіны прадстаўніка КНГ АБСЭ Э. *Картэнцера* амбасада Вялікай Брытаніі 6 чэрвеня распаўсюдзіла адмысловую заяву Эўразьвязу. У заяве гаворыцца ня толькі пра няўдзячны рэжым Лукашэнкі. Ёсьць у ёй таксама элемэнтны замілаванага саманазіраньня і лісьлівыя самаацэнкі. Так, падкрэсьлена „надзвычайна важнасьць ролі АБСЭ ў дэмакратычнай кансалідацыі Беларусі і яе эканамічнага і сацыяльнага прагрэсу”. Вось так, а мы і ня ведалі, каму дзячыць за сваё незаслужанае шчасьце. Можна прыйсьці да высновы, што настаў час накіраваць групу псіхіятраў з Навінак у Брусэль для аналізу неадэкватных паводзінаў эўрапалітыкаў ды іхнага трызньненьня.

■ *Бел-Чырвоная-Белы Сыцяг*, вывешаны падчас маладзёвай акцыі „Беларусь у Эўропу!” над дахам рэдакцыі газеты „Вячэрні Мінск” у Мнску 14 траўня, трымаўся там **21** дзень.

Валеры БУЙВАЛ

Беларускія Веды

Беларускае выданьне

У супрацоўніцтве зь Беларускай Выдавецкай Таварыствам ў Амэрыцы

Рэдакцыя: Зьінон Пазыняк, Галіна Палачаніна

Адрас рэдакцыі: 02-017 Warszawa, Al. Jerozolimskie 125/127

тэл./факс: (+48 22) 628 76 73